

Zoveel mogelijk rendement uit bestaande gebouwen

Na een reis door Amerika in 2007 namen Bart en Karin Jochems een paar lessen mee naar huis: let beter op vruchtbaarheid en haal maximaal rendement uit je stal. Sindsdien is de tussenkalftijd teruggelopen tot 380 dagen, de melkproductie gestegen naar 11.000 liter en melken ze 230 koeien.

TEKST GRIETJE DE VRIES

Glimlachend kijkt Bart Jochems naar zijn hoge kuilen, terwijl een medewerker de voermengwagen vult. 'Eigenlijk is dit het enige punt op het bedrijf waar je ziet hoeveel melk er gemaakt wordt.' Met een vlugge blik op de deels gedateerde stallen zou je inderdaad niet verwachten dat hier vorig jaar 2,4 miljoen liter melk is geproduceerd. Op het bedrijf in Vlimmeren, dat Bart (39) samen met zijn vrouw Karin Quirynen (38) heeft, staan twee rijkelijk gevulde stallen met zo'n 200 koeien. Het jongvee en de droge koeien staan op twee andere locaties. De koeien werden het afgelopen jaar drie keer per dag gemolken, maar dit is volgens Bart niet de reden waarom de productie zo hoog ligt. 'Het zijn niet de koeien, maar de boer die de melkproductie bepaalt.'

Vruchtbaarheid in de vingers

Tot dit inzicht kwam Bart nadat hij in 2007 in Amerika een aantal melkveebedrijven had bezocht. 'Daarvoor zat

Bart en Karin
Jochems-Quiryren

BEDRIJFSPROFIEL

bedrijfsnaam	Joquimilk
eigenaren	Bart en Karin Jochems-Quiryren
locaties	Vlimmeren, Rijkevorsel, Pulderbos
grondgebruik	45 ha mais, 16 ha gras, 7 ha voederbieten, 3,5 ha luzerne
aantal melkkoeien	230
aantal stuks jongvee	140
tussenkalf tijd	380 dagen
afkalfleeftijd	23 maanden
rollend jaargemiddelde	11.539 3,75% vet 3,42% eiwit
vreemde arbeid	76 uur per week

baarheid goed in de vingers te krijgen. De koeien die niet drachtig zijn, worden nu eens per veertien dagen gecontroleerd op witvuilen en cystes. Daarnaast is er geïnvesteerd in activiteitsmeters, naar eigen zeggen het beste wat hij ooit heeft aangeschaft. 'Met drie keer per dag melken ben je de hele dag in de weer. Dat is te veel om ook nog de tocht goed bij te houden.' Na het aanpakken van de vruchtbaarheid ging de melkproductie per koe een stuk omhoog.

Ligcomfort belangrijker dan aantal boxen

Niet alleen de melkproductie per koe nam toe tussen 2007 en 2010. Ook het aantal koeien dat gemolken werd, steeg sterk doordat ze het bedrijf van de oom van Karin overnamen. Dit bedrijf staat vijftien kilometer verderop in Rijkevorsel. De koeien kwamen na de overname naar Vlimmeren. Het jongvee gaat op een leeftijd van twee maanden naar Rijkevorsel. De droge koeien gaan naar nog weer een andere locatie, in dit geval het bedrijf van de oom van Bart in Pulderbos, waarvan het vee ook al naar het bedrijf van Jochems is gekomen. Nadat het quotum eraf ging, is het bedrijf nog gestaag doorgegroeid. 'Er kwamen mogelijkheden om te groeien en die kansen hebben we aangenomen. We hebben beperkt dieren aangekocht, maar de meeste dieren zijn er uit eigen opfok bijgekomen.'

Ondanks de groei zijn er geen nieuwe gebouwen bijgekomen. Maar in de bestaande stallen zijn wel degelijk nieuwe onderdelen te zien. Nieuwe ligboxen erbij hoefde volgens Bart niet, maar de bestaande boxen moesten wel worden verbeterd. 'We hebben in 2014 diepstrooiselboxen geïnstalleerd. De koeien moeten wel goed kunnen liggen. Je kunt wel voor elke koe een ligbox hebben, maar als ze er niet in wil liggen, heb je er niks aan.' Voor de zomer van 2017 is er ook geïnvesteerd in venti-

ik nog in mijn jonge zotte jaren', zegt Bart geknispert en Karin vult aan: 'De eerste jaren heeft ons wel wat leergeld gekost.' In 1994 overleed Barts vader plotseling en daarna zetten zijn moeder en zus het bedrijf voort. Bart maakte toen nog de hogere landbouwschool af en zou daarna het bedrijf overnemen. Toen hij in 2000 begon, had het bedrijf 70 koeien en bouwde hij meteen een nieuwe stal. Vervolgens nam hij het bedrijf van de buurman over. Hij had moeite om het quotum vol te krijgen, omdat hij te weinig melk uit de koeien haalde. 'Achteraf zie ik in dat ik te weinig met de koeien deed. Ik miste eigenlijk de rem van een oudere generatie en trok me te weinig aan van het advies van mijn moeder.' Na de reis door Amerika werd het tijd om eens beter naar de koeien te kijken. Hij zag tijdens de reis grote bedrijven die protocolmatig de vruchtbaarheid in de gaten hielden, wat een hoge melkproductie opleverde. Daarom ging Bart bij thuiskomst aan de slag om vrucht-

Met de melktaxi voert Karin de kalveren tot wel 16 liter kunstmelk per dag

De koeien kunnen comfortabel liggen in diepstrooiselboxen

latoren en meer waterpunten. Deze ingrepen waren volgens Bart noodzakelijk om de melkproductie hoog te houden. 'Ik wil zoveel mogelijk rendement uit de stal krijgen, dus moet er ook zoveel mogelijk melk uit de stallen komen.'

Een euro extra voor gmo-vrije melk

Waar de investeringen vooral gedaan zijn, zie je buiten de stallen. De voervoorraad bestaat uit vijf grote kuilplaten, waar gras, mais, luzerne en voederbieten van 125 hectare worden opgeslagen. Het rantsoen voor melkvee bestaat naast gras en mais (50:50), luzerne en voederbieten uit een Protistar-bijproduct, koolzaadschroot, DDGS (bijproduct van bio-ethanolwinning uit granen) en maïszetmeel. Nu zit er nog geen verschil in rantsoenen voor de groepen, maar dat wil Bart binnenkort veranderen. Momenteel hebben ze groepen verdeeld op leeftijd, maar hij wil een groep van hoogproductieve dieren. 'Dan kan ik de hoogproductieve groep een aangepast

rantsoen geven met minder eiwit en meer energie. Een teveel aan eiwit gaat ten koste van de vruchtbaarheid, het is alsof het eiwit de eicellen kapot brandt. Daarnaast hebben de hoogproductieve koeien dat eiwit toch niet nodig om meer melk te produceren.' Bart voert non-gmo, zodat ze gmo-vrije melk kunnen leveren aan Arla. 'Vanwege de premie zijn we ermee begonnen, we kunnen er een euro mee verdienen. Vanaf oktober dit jaar gaat Arla geheel over op gmo-vrije melk, maar wij zijn alvast begonnen.' In de praktijk houdt het voor Bart in dat alleen soja geheel uit het rantsoen is verdwenen.

Onbeperkt kunstmelk

Op een pleintje naast de oudere stallen is ook duidelijk geïnvesteerd. Daar staan vier rijen met nieuwe kalverhokken, 48 in totaal. Karin vertelt dat de kalveren een vliegende start krijgen. 'We geven de kalveren twee keer per dag acht liter kunstmelk. We dachten: als een stierkalf dat kan opdrinken, dan moet een koekalf dat ook

In de stal is geïnvesteerd in ventilatoren en diepstrooiselboxen

Dankzij de waterstraat komen de koeien goed de zomer door

Het voer is gmo-vrij, zodat gmo-vrije melk geleverd kan worden aan Arla

kunnen. Je moet natuurlijk wel een beetje aanvoelen welk kalf dat wel of niet aankan.' Die acht liter gaat er niet van begin af aan in. In de eerste dagen wordt het opgebouwd van twee naar vijf liter. Uiteindelijk is de melkverstrekking bijna onbeperkt.

Daarnaast krijgen de kalveren elke dag schoon stro en krijgen ze een kalverdekje. 'We willen dat de kalveren zo veel mogelijk groei meekrijgen bij ons. Na twee maanden gaan ze naar een ander bedrijf en daar hebben we de verzorging niet meer in de hand. Dus om daar problemen te voorkomen, willen we dat de kalveren zo sterk mogelijk zijn.' Na twee maanden worden de kalveren naar Karins oom gebracht, waar ze op een leeftijd van twaalf maanden worden geïnsemineerd. Gemiddeld kalven de dieren voor het eerst als ze 23 maanden zijn, wat in het verlengde staat van de wens om een zo laag mogelijke tussenkalftijd rond te zetten.

Eén stier per twee jaar

Als het woord fokkerij valt, begint Bart te lachen. 'Dat is niet echt een woord dat bij mij past.' Desondanks heeft hij wel een sterke overtuiging in fokkerij. 'Vroeger hadden we altijd één ideaal: een koppel met allemaal dezelfde koeien. Dan heb je wel het gemak, maar niet de miserie. Dezelfde koeien krijg je niet met verschillende stieren. Dus kies ik één stier en die gebruik ik zo lang mogelijk, totdat het moment komt dat de dochters de leeftijd krijgen om te insemineren.' Dit principe leidde wel tot discussie met de fokkerijadviseur, maar toen hij het uniforme koppel zag, vond hij het ook oké.

Afgelopen jaren heeft Bart achtereenvolgens gebruikgemaakt van: Darion, Paramount, Cricket, Persuader, Twist, Fanatic en Rocky. Over de ene stier is hij positiever dan over de ander. 'Persuader was echt een hele goede en ook helemaal niet duur. Daar kwamen ook nog eens probleemloze vaarzen van.' Over Surprise is hij wat minder positief, maar hij is wel erg tevreden met zijn éénstiersysteem. 'Ik ben er ook achtergekomen dat de cijfers die bekend zijn over een stier, doorgaans kloppen. Met meerdere nakomelingen zie je hoe een stier fokt.' Genoomstieren is hij niet van plan te gebruiken. 'Als je een stier zoveel inzet, wil je meer zekerheid hebben en wel dochtergeteste stieren gebruiken.' Sinds kort worden wel genoomtesten afgenomen bij de kalveren, om te weten welke kalveren potentie hebben. 'Kalveren moeten goed mee kunnen komen en als ze dat niet in zich hebben, hoeven we daar ook geen tijd en geld voor in te

zetten. Daarnaast zitten de gebouwen nu vol, we kunnen kalveren niet zomaar aanhouden.'

Personeel geeft vrijheid

'We hebben nu goede arbeid op het erf, want als je drie keer per dag 230 koeien moet melken, heb je wel extra werknemers nodig.' Dat is volgens Bart het voordeel van de kleine melkstal, die is aantrekkelijker om in te werken dan een grote melkstal, waar meerdere mensen een enkele taak hebben. 'Bij ons doet één persoon alles, dat maakt het afwisselender. Per melkbeurt is in de 2 x 10 melkstal 3,5 uur nodig.' De buitenlandse medewerkers kunnen meer dan alleen melken, eigenlijk kunnen ze alles in en om de stal. 'Als personeel goed werkt, geeft dat heel veel vrijheid'. Maar ze moeten uiteraard ook betaald worden. Zoon Quinte (14 jaar) helpt ook steeds vaker mee en zal later het bedrijf wellicht overnemen. 'Dan heb ik eindelijk een medewerker die ik niet hoeft te betalen', zegt Bart grappend en voegt er meteen aan toe: 'Dat is wel echt het mooiste, om met je kinderen op het bedrijf te kunnen werken. Daar geniet ik echt van.' Na verloop van tijd is het wel nodig om een nieuwe stal te bouwen volgens Bart, maar dat laat hij aan zijn opvolger over. 'We gaan eerst maar eens geld verdienen.'

Meer foto's

De familie Jochems besteedt veel aandacht aan zowel de kalveropfok als het voeren. Meer beeld hiervan is te vinden in de fotoserie op de site.

[▶ Bekijk de foto's op **veeteelt.nl**](#)